

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет права, бізнесу та адміністрування
Кафедра загальноправових дисциплін та державного управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

 доц. Мілова Т.М.
(протокол №1 «28» серпня 2025 року)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК Сучасні правові аспекти європейської інтеграції України

Рівень вищої освіти:	<u>другий магістерський рівень</u>
Галузь знань:	<u>D Бізнес, адміністрування та право</u>
Спеціальність:	<u>D8 Право</u>
Освітня програма:	<u>Право</u>
Форма навчання:	<u>денна, заочна</u>

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні правові аспекти європейської інтеграції України» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Право» навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр за спеціальністю D8 Право.

Розробник: Кондратенко В.М., професор кафедри загальноправових дисциплін та державного управління, д.ю.н., професор.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін та державного управління

Протокол від «28» серпня 2025 року №1

В.о. завідувача кафедри загальноправових дисциплін та державного управління

(підпис)

Т. М. Мілова
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні правові аспекти європейської інтеграції України» для студентів спеціальності D8 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. 16 с.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань <u>D Бізнес, адміністрування та право</u>	Вибіркова дисципліна	
Загальна кількість годин – 135	Спеціальність: <u>D8 Право</u>	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Вид контролю	
		залік	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 2 год.	Освітньо-професійний рівень: <u>другий магістерський рівень</u>	28 год.	8 год.
		Семінарські:	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		87 год.	123 год
		Індивідуальні завдання	
		-	-
		Вид контролю:	
Залік	Залік		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань у сфері європейської інтеграції, зокрема проблеми та перспективи функціонування ЄС в умовах дезінтеграційних викликів та новий формат співробітництва між країнами-членами ЄС та країнами Східного партнерства й Великою Британією, а також особливості правового регулювання співробітництва України та демократичної Європейської спільноти, адаптації вітчизняного законодавства до права ЄС.

Завдання навчальної дисципліни є: надання здобувачам вищої освіти ясного і чіткого уявлення про сучасні теорії та концепції європейської інтеграції; розвиток науково-теоретичних поглядів на процеси європейської інтеграції; особливості зародження європейських інтеграційних процесів; місце держави Україна в євроінтеграційних процесах; актуальні євроінтеграційні ініціативи ЄС та Ради Європи щодо України; стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції України; значення, структура та зміст Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

PH10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

PH12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

PH17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів.

Поняття інтеграції. Інтеграція та співробітництво. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів. Розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації. Взаємозалежність та інтеграція. Види інтеграції. Формальна та неформальна інтеграція. Дві основні моделі інтеграції великих спільнот: імперська та демократична. Етапи інтеграції. Етапи економічної інтеграції. Чинники поглиблення та поширення інтеграційних процесів.

Тема 2. Теоретико-правові моделі європейської інтеграції.

Міжурядовий підхід до європейської інтеграції. Становлення ліберального міжурядового напрямку дослідження європейської інтеграції як міжурядової взаємодії. Функціоналізм та нефункціоналізм про наднаціональний характер європейської інтеграції. Федералізм як теоретична модель європейської інтеграції. Плюралістична концепція інтеграції К. Дойча. Теорія «європеїзації» про повноваження ЄС у різних сферах суспільного життя. Теорія «багаторівневого управління» або «управління через мережі»: інтеграція як одночасний процес на національному, транснаціональному та регіональному рівнях.

Тема 3. Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі.

Декларація про створення ЄС (1981), Штутгартська декларація (1983), Єдиний європейський акт (1986) і розширення інтеграції та політичного співробітництва в Європі. Маастрихтський договір і трансформація європейських спільнот в ЄС. Місце Західноєвропейського (ЗЄС) союзу в становленні системи єдиної європейської безпеки. Рішення Мадридської зустрічі (1995), Брюссельської конференції (1997), Амстердамського саміту та формування нової архітектури європейської безпеки в контексті розширення НАТО. ЄС, ЗЄС і НАТО. Шенгенські домовленості та процесі європейської інтеграції. Правове співробітництво (гармонізація правових систем країн-членів та внутрішньої політики) - третя опора ЄС. Роль Амстердамського договору в розвитку «третьої опори». Співробітництво в сфері прав людини. Прийняття Конституції ЄС та

криза її ратифікації. Лісабонський договір (2009 р.) та його значення для подальшого розвитку та розширення ЄС.

Тема 4. Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України.

Україна на шляху європейської інтеграції. Формування договірно-правових, політичних та економічних засад співробітництва України та ЄС. «Угода про партнерство та співробітництво». «Концепція адаптації законодавства України до законодавства ЄС». Особливості процесу формування та підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Порядок денний асоціації Україна – ЄС. Досвід інших держав стосовно реалізації угод про асоціацію з ЄС.

Тема 5. Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Передісторія Угоди про Асоціацію. Політична асоціація та економічна інтеграція. Основні розділи Угоди про асоціацію. Преамбула. Загальні принципи. Політичне співробітництво і зовнішня політика та політика безпеки. Юстиція, свобода і безпека. Торгівля та суміжні питання (ПВЗВТ). Економічна та галузева співпраця. Фінансове співробітництво та боротьба з шахрайством. Інституційні, загальні та прикінцеві положення. Нові інституції асоціації.

Тема 6. Правове регулювання співробітництва України та ЄС.

Спільна Стратегія ЄС щодо України. Європейська політика сусідства (ЄПС). План дій Україна - ЄС: основні положення. Правове регулювання Східного Партнерства. Порядок денний Асоціації Україна - ЄС. Інституційна структура співробітництва України та ЄС. Перспективи розвитку відносин України та ЄС. Визначення «Внутрішнього (спільного) ринку» за Договором про ЄС. Заборона кількісних обмежень у праві ЄС. Внутрішні та зовнішні аспекти Митного союзу. Єдиний митний тариф. Заборона дискримінаційної практики за правом ЄС. Наближення українського законодавства в сфері торгівлі до норм ЄС в контексті правил і принципів СОТ.

Тема 7. Адаптація законодавства України до права ЄС.

Поняття адаптації права України до права ЄС. Загальний огляд права ЄС. Правові засади адаптації права України до права ЄС. Механізм забезпечення адаптації права України до права ЄС. Проблеми, пов'язані із можливою уніфікацією європейського приватного права та гармонізацією цивільного законодавства країн – членів ЄС. Принципи та модельні правила європейського приватного права при вдосконаленні сучасного цивільного законодавства України. Гармонізація кримінального законодавства України та ЄС. Адаптація трудового законодавства України до європейських стандартів. Забезпечення гендерної рівності права на працю. Аналіз основних документів соціальної сфери, сфери зайнятості та трудового права ЄС. Соціальний захист населення України в контексті адаптації соціальної політики України до стандартів ЄС. Теоретичні та

практичні аспекти правового регулювання соціальної політики ЄС. Основні моделі соціального захисту в ЄС. Європейські стандарти в галузі соціального захисту та їх впровадження в українське законодавство.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів/змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	У сього	у тому числі						У сього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	СРС	л		с	лаб	інд	СРС		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13	
Тема 1. Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	18	4	2	-	-	-	12	17	-	-	-	-	-	17
Тема 2. Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	18	4	2	-	-	-	12	18	-	1	-	-	-	17
Тема 3. Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	18	4	2	-	-	-	12	20	2	1	-	-	-	17
Тема 4. Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	20	4	4	-	-	-	12	19	2	-	-	-	-	17
Тема 5. Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	20	4	4	-	-	-	12	20	2	1	-	-	-	17
Тема 6. Правове регулювання співробітництва України та ЄС	20	4	4	-	-	-	12	18	-	1	-	-	-	17
Тема 7. Адаптація законодавства України до права ЄС	21	4	2	-	-	-	15	23	2	-	-	-	-	21
Усього годин	135	28	20	-	-		87	135	8	4	-	-		123

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	4
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	4
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	4
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	4
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	4
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	4
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	4
	Разом	28

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	-
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	-
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	2
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	2
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	2
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	-
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	2
	Разом	8

4.2. Теми семінарських (практичних) занять**4.2.1 денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	2
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	2
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	2
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	4
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	4
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	4
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	2
	Разом	20

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	-
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	1
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	1
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	-
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	1
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	1
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	-
	Разом	4

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	12
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	12
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	12
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	12
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	12
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	12
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	15
	Разом	87

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність інтеграції як складової частини міжнародно-правових процесів	17
2	Теоретико-правові моделі європейської інтеграції	17
3	Розвиток політичної, юридичної та економічної інтеграції в Європі	17
4	Основна мета, стратегія та етапи європейської інтеграції України	17
5	Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	17
6	Правове регулювання співробітництва України та ЄС	17
7	Адаптація законодавства України до права ЄС	21
	Разом	123

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Сучасні правові аспекти європейської інтеграції України» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання, робота із судовою практикою).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- доповіді на практичних заняттях;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах

- розв'язання ситуаційних задач.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю є* перевірка розуміння та засвоєння певної частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню підлягають:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- посилення на норми чинного законодавства;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Критеріями оцінки письмових завдань є:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Критеріями оцінювання практичних завдань є:

- загальний фактичний та правовий аналіз відносин, викладених у фабулі;
- визначення основного та додаткового джерела правового регулювання;
- загальна остаточна відповідь;
- детальна відповідь;
- теоретичний та практичний рівень правових знань;
- професійні та розумові якості студента.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми на *семінарському занятті*
- 3 бали:

-3 **бали** ставиться, коли здобувач повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Здобувач робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

- 2 **балів** ставиться, коли здобувач засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

- 1 **бали** ставиться здобувачеві, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

Якщо здобувач жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав *поточних оцінок*, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені семінарські заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

З дисципліни «Сучасні правові аспекти європейської інтеграції України» як форму підсумкового семестрового контролю передбачено **залік**.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової оцінки як суми підсумкових оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх розділів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю (максимум 60 балів), яка сумується до кількості балів, які отримав студент на екзамені (максимум 40 балів).

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти,

в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Сучасні теорії та концепції європейської інтеграції.
2. Розвиток науково-теоретичних поглядів на процеси європейської інтеграції.
3. Особливості зародження європейських інтеграційних процесів.
4. Місце держави Україна в європейських інтеграційних процесах.
5. Актуальні євроінтеграційні ініціативи ЄС та Ради Європи щодо України.
6. Транскордонне співробітництво.
7. План дій Ради Європи для України.
8. Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI).
9. Центральноевропейська ініціатива.
10. Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції до 2026 р.
11. Етапи підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
12. Структура Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
13. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
14. Правові засади адаптації права України до права ЄС.
15. Принципи та модельні правила європейського приватного права при вдосконаленні сучасного цивільного законодавства України.
16. Гармонізація кримінального законодавства України та ЄС.
17. Соціальний захист населення України в контексті адаптації соціальної політики України до стандартів ЄС.
18. Європейські стандарти в галузі соціального захисту та їх впровадження в українське законодавство.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота	Разом

Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т.4	Т.5	Т. 6	Т. 7	Самостійна робота 1, 2	Контрольна робота 1, 2	
5	5	5	5	5	5	5	30	35	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна:

1. Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики / А.С. Філіпенко, О.В. Снігир. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2019. 63 с.

2. Європейські стратегії розвитку: дослідження проблематики. Видання ННІ ЄД ДВНЗ «УжНУ» 2005-2025 рр. / уклад.: І.В. Артьомов, П.В. Токар, С.В. Зуб. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2025. 432 с.

3. Яремчук В. Д. Основи права Європейського Союзу та Ради Європи: дефініції, джерела, схеми, таблиці та персоналії : навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 340 с.

4. Право Європейського Союзу : навчально-методичний посібник / М. Р. Аракелян, Ю. Ю. Акіменко та ін. ; за ред. Х. Н. Безруза ; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2024. 173 с.
5. Європейська інтеграційна політика : навчальний посібник / [А.М. Поручник, В.І. Чужиков, Д.О. Ільницький, О.А. Федірко]. Київ : КНЕУ, 2020. 451 с.
6. Гнатюк М. М. Потенціал політичної суб'єктності Європейського Союзу в сучасній системі міжнародних відносин : навчальний посібник. Житомир : Рута, 2019. 316 с.
7. Дзяд О. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2017. 668 с.
8. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека : навчально-методичний посібник / Л.І. Кормич, Т.М. Краснопольська. Одеса : Фенікс, 2020. 60 с.
9. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.
10. Копенгагенські критерії членства в ЄС (інформаційно-аналітична довідка). URL: <https://www.eurointegration.com.ua/>.
11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

Додаткова:

1. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник. Вид. 4-е, перероб. та доп. [за ред. Ю. Е. Козак, В.В. Ковалевського]. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 292 с.
2. Європейський проект та Україна: монографія / А.В. Єрмолаєв, Б.О. Парахонський, Е.М. Яворська та ін. Київ : НІСД, 2012. 192 с.
3. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Львів : Априорі, 2017. Кн. 1: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. 567 с.
4. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навчальний посібник. 2-ге видання, доповнене. Київ : «Хай-Тек Прес», 2008. 352 с.
5. Впроваджуючи Угоду про асоціацію Україна-ЄС: перші уроки, наслідки, практики використання / за ред. Сушка О.В. Київ. 2016, 40 с.
6. Європейська інтеграційна політика : навчальний посібник / А.М. Поручник, В.І. Чужиков, Д.О. Ільницький, О.А. Федірко ; за заг. ред. В. І. Чужикова ; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2010. 452 с.

7. Європейська інтеграція : навчальний посібник / за ред. М.І. Макаренка, Л.І. Хомутенко. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 344 с.

8. Європейська інтеграція : навчальний посібник / кол. авт.; за заг. ред. проф. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. Івано- Франківськ : Місто НВ, 2013. 464 с.

9. Ковалів М.В., Тимчишин Т.М., Ніканорова О.В. Основи права Європейського Союзу : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.

10. Золотар О.О. Інформаційна безпека людини: теорія і практика : монографія. Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. 446 с.

11. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції : монографія / авт. кол.: С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович, О.Г. Пухкал та ін. Київ : НАДУ, 2017. 248 с.

12. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / за наук. редакції Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

13. Стратегія та засоби конвергенції системи соціальної безпеки України та ЄС у процесі євроінтеграції : монографія / ред.: Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак. Львів: АТБ, 2018. 303 с.

5.2. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій (електронний варіант).
2. Методичні рекомендації до семінарських занять, самостійної роботи та практичних завдань.

5.3. Інформаційні ресурси

http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main	Сайт Верховної Ради України (Законодавство)
http://pravoua.com.ua/	Сайт журналу «Право України»
http://www.ligazakon.ua/	Головний правовий портал України
http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральньоукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене Вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022; №7 від 05.02.2024; №13 від 28.04.2025).